

Vi kräver en skola och en förskola fri från afrofobi!

Vi, föräldrar till afrosvenska barn, skickar nu detta öppna brev till Sveriges förskolechefer, rektorer, skolhuvudmän, skolpolitiker, pedagoger och andra engagerade för barns rätt.

Som synlig minoritet i Sverige möts afrosvenska barn av afrofobi från att de föds. Som föräldrar ser vi mönster som upprepas år efter år, generation efter generation: Våra barn utsätts för rasifierande språkbruk, mikroaggressioner, kränkningar av den fysiska och personliga integriteten, trakasserier och även våld, på skolor och förskolor i hela landet. Afrosvenska barn är dessutom dubbelt utsatta, för afrofobi från både elever och personal.

Den senaste rapporten från den svenska organisationen Friends bekräftar det vi redan vet: hela tjugoen procent av all mobbning i årskurserna 3-6 och sexton procent i årskurserna 6-9 utgår från etnicitet¹.

Barnen påverkas också när läromaterial och undervisning förmedlar en stereotyp bild av svarta människor, eller när de i skolan frågar efter Sveriges historia gällande slavhandel, övergrepp och rasism, och möts av tystnad eller okunskap.

Afrofobi och rasism i olika former, särskilt lågfrekventa och upprepade mikroaggressioner som vuxna pedagoger gärna tolkar som oförargliga, har en mycket negativ påverkan på våra barns självkänsla och utveckling. Det kan vara allt från att inte få vara med och leka för att "du är brun som bajs och ditt hår ser ut som bajskorvar", "du kan aldrig bli en prinsessa för du är brun" eller "jag är rädd för bruna för de är kannibaler" - till mer påtagliga kränkningar mellan äldre barn som "din jävla n-ordet, åk hem till smutsiga Afrika", "du är brun så du kan inte vara svensk", eller "Jag ska hämta Hitler och döda er allihop".

De vittnesmål som vi samlat in² utgör bara en bråkdel. Många gånger håller barnen sina upplevelser av rasism för sig själva, känner skam, rädsla och vet inte hur de ska sätta ord på vad de upplevt. Det finns också barn som mår så dåligt av det de blivit utsatta för att de inte vill gå till skolan, eftersom åtgärderna där för att skapa trygghet inte varit tillräckliga.

Det finns en djupt rotad föreställning om att barn är oskuldsfulla, opåverkade av normer och inte kan vara rasistiska mot varandra. Att pedagoger himlar med ögonen eller förminskar våra barns känslor när de tar upp händelser som de upplevt som kränkande är inte ovanligt.

¹ <https://friends.se/friendsrapporten-2020/>

² Finns som bilaga

Afrofobiska påhopp slutar också ofta med att det barn som kränkt ett annat är det som tröstas av lärare och klasskamrater för att hen "skojade ju bara" eller "menade inget illa", medan det afrosvenska barn som blivit utsatt och till slut protesterat eller försvarat sig står ensamt och otröstat.

Förhållningssättet vittnar om stor okunskap kring den vithetsnorm som präglar vårt samhälle och en brist på konkreta verktyg för att medvetet arbeta förebyggande i skolan och åtgärda kränkningar som har sin grund i afrofobi. Genom att blunda för rådande maktstrukturer mellan eleverna och inte skilja på vilka barn som blir utsatta och vilka barn som agerat rasistiskt eller diskriminerande, riskerar skolpersonalen att bidra till att normalisera, förminska och i värsta fall förneka afrofobiska handlingar.

Det blir ännu mer problematiskt när trakasserier och kränkningar mellan äldre barn, som i vuxenvärlden hade kunnat rubriceras som hatbrott, av skolan betraktas som en ömsesidig konflikt där båda parter riskerar att anmälas, för kränkning eller misshandel.

Att ta upp dessa händelser med lärare och skolpersonal kan vara mycket känsligt, om de saknar utbildning i normkritik och metoder för att hantera diskriminering på grund av hudfärg eller etnicitet. Den som tar upp saken riskerar då att pedagogen fokuserar på att känna sig påhoppad och kränkt för egen del istället för att lyssna på hur barnet upplevt situationen.

FN har utlyst ett internationellt decennium för människor med afrikanskt ursprung mellan åren 2014-2024³ och Europaparlamentet antog förra året en resolution (B8-0212/2019) till stöd för vissa grundläggande rättigheter för alla med afrikanskt ursprung inom EU⁴. Dessa internationella dokument ger rekommendationer till medlemsstaterna om hur de ska hantera frågor gällande barn med afrikanskt ursprung. Blacklivesmatters-rörelsen har också bidragit till att sätta fokus på afrofobi och rasism även i skolan. Men vad händer när engagemanget för att visa solidaritet upphör och hashtagarna vattnats ur?

Vi föräldrar har sett vittnesmål på vittnesmål, rapport efter rapport och plan efter plan för aktiva åtgärder mot rasism och diskriminering läggas fram, men kränkningarna fortsätter ändå år efter år. Vi ser våra barn långsamt förlora tron på att samhället är till för alla på jämlika villkor. Detta är oacceptabelt!

Vi föräldrar till afrosvenska barn kräver att både förskola och skola på allvar tar itu med afrofobi och annan rasism och diskriminering på grund av hudfärg i sin verksamhet. Våra barns rätt till en skola utan afrofobi har stärkts sedan Barnkonventionen införlivats i svensk lag i från 2020. Vi är många, vi finns i hela Sverige och vi kräver en förändring nu!

Vi kräver följande åtgärder:

1. Skolan och förskolans huvudmän måste erkänna alla barns rätt att slippa utsättas för afrofobi, rasism eller annan diskriminering på grund av hudfärg eller etnicitet.

³ <https://unric.org/sv/arvet-efter-slaveriet/>

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-8-2019-0212_SV.html

2. Gör det obligatoriskt för pedagogisk personal i skolor och förskolor att genomgå kompetensutveckling om afrofoxi och andra former av rasism och diskriminering på grund av hudfärg, samt hur dessa kan och skall hanteras inom skolans värld, i klassrummen, på skolgården och online.
3. Ge regeringens Barnrättsdelegation i uppdrag att med särskilt fokus på afrofoxi kartlägga rasism och diskriminering på grund av hudfärg i skola och förskola, som ett led i det förebyggande arbetet.
4. Gör också plats för minst en eller flera organisationer som representerar afrosvenska barn i Barnrättsdelegationen
5. Skärp kraven på skolor och förskolor att följa och använda redan existerande krav och bestämmelser i barnkonventionen, skollagen och diskrimineringslagstiftningen för att motverka och förebygga afrofoxi och andra former av rasism eller diskriminering på grund av hudfärg. Ge Skolverket i uppgift att stödja och följa upp skolorna i detta. Det kunskapslyft som pågått fram till 2019 räcker inte!
6. Gör det obligatoriskt i lärarutbildning och förskolepedagogutbildning, från nästa läsår, att läsa en kurs som behandlar afrofoxi och rasism i dåtid och nutid, utifrån ett normkritiskt perspektiv.
7. Revidera och uppdatera läromedel, kurslitteratur och förskolematerial. Befria dem från stereotyper och historiska felaktigheter och komplettera med normkritisk antirasism.

Texten är en förkortad version av ett öppet brev som skickats ut till Sveriges alla förskolechefer, rektorer, skolhuvudmän, skolpolitiker och andra inför skolstarten. Ni når vår sekreterare på kontakt@fabforum.se

UNDERTECKNAT

Maria Dexborg, vice ordförande
072-171156, afr@africamail.com
Afrosvenskarnas forum för rättvisa

Sousou Cissoko, artist, talesperson
0761886878 / 0733002424, sousou@fabforum.se
Forum för föräldrar till afrosvenska barn

Kitimbwa Sabuni, ordförande
Afrosvenskarnas riksorganisation

Aysha Jones, talesperson
Blacklivesmatter Sweden

Mattias Beruk Järvi, talesperson
Fokus Afrofoxi